

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

Макулдашылды
ЗЭУнун Окумуштуулар
кенешинин № 3 протоколу

«12» 10 2021 ж.

БЕКТЕМИН
ЗЭУнун ректору

М.С. Дарбанов
2021 ж.

**ЗАМАНБАП ЭЛ АРАЛЫК
УНИВЕРСИТЕТТИН**

№9

БЮЛЛЕТЕНИ

**Дисциплинанын окуу-методикалык комплекси
жөнүндө**

ЖОБО

Жалал-Абад – 2021

**Заманбап эл аралык университетинин № 9 бюллетени.
Дисциплинанын окуу-методикалык комплекси (ОМК) жөнүндө
Жобо. – Жалал-Абад: ЗЭУ, 2021.**

Заманбап эл аралык университетинин №19
бюллетенинин толуктоолор, түзөтүүлөр кийирилип 2-
чыгарылышы

Университеттин методикалык кеңешинин 2021-жылдын ___ -
октябрындагы чечими (№ __ протокол) менен сунушталган.

ЗЭУнун Административдик кеңешинин 2021-жылдын __ -
ноябрындагы (№ протокол) чечими менен бекитилген.

Бюллетень дисциплина боюнча ОМК түзүү эрежелерине
коюлуучу жалпы талаптарды аныктайт.

*Жободо дисциплинанын окуу-методикалык комплексинин
мазмуну жана структурасы жөнүндө, аны иштеп чыгуунун тартиби,
ОМКны иштеп чыгуунун мазмунуна жана сапатына көзөмөл жүргүзүү
жөнүндө талаптар, ошондой эле ОМКнын ар бир бөлүмүн иштеп чыгуу
боюнча методикалык көрсөтмөлөр жана сунуштар берилген.*

*Тиркемелерде дисциплинанын жумушчу программасы,
силлабусунун макеттери, окутуунун жаңы технологиялары жөнүндө
маалыматтар, библиографиялык документтерди ГОСТ 7.1-2003
боюнча берүүнүн мисалдары келтирилген.*

*Жобо ЗЭУнун кафедра башчыларына жана профессордук-
окутуучулук курамга, факультеттин декандарына, структуралык
бөлүмдөрүнүн жетекчилерине сунушталат.*

© Заманбап эл аралык университети, 2020

МАЗМУНУ

1. Жалпы жоболор.....	4
2. Дисциплинанын окуу-методикалык комплексинин түзүмү.....	4
2.1. Аннотация.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.2. Окуу дисциплинасынын жумушчу программасы	6
2.3. Силлабус	7
2.4. Окуу-методикалык материалдар (ОММ)	7
2.4.1. Сабактардын бардык түрлөрү боюнча ОММ	7
2.4.2. Бүтүрүүчү квалификациялык иштер боюнча ОММ.....	8
2.4.3. Дисциплина боюнча баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) ...	8
2.4.4. Балл коюу саясаты	9
2.4.5. Балдарды топтоонун картасы.....	10
2.4.6. Студенттердин билимдерин деңгээлдик тапшырмалар менен баалоо.	12
2.4.7. Жыйынтыктоочу текшерүү (ЖТ).....	13
2.4.8. Глоссарий.....	13
2.4.9. Дисциплинаны үйрөнүү боюнча студенттер үчүн методикалык сунуштар.....	13
3. ОМКны иштеп чыгуунун тартиби.....	14
4. ОМКнын мазмунуна жана сапатына текшерүүнү уюштуруу	15
5. Дисциплинанын окуу программасын иштеп чыгуу боюнча методикалык көрсөтмөлөр.....	17
5.1. Жумушчу программаны иштеп чыгуу	17
5.2. Силлабусту иштеп чыгуу	221
6. Дисциплинанын баалоо каражаттарынын фондун (БКФ) иштеп чыгуу боюнча методикалык көрсөтмөлөр.....	24
7. СӨАИни кабыл алуунун уюштуруу боюнча суроолор.....	28
<i>1-тиркеме. Дисциплинанын жумушчу программасынын макети ...</i>	30
<i>2-тиркеме. Дисциплинанын силлабусунун макети</i>	37
<i>3-тиркеме. Окутуунун интерактивдүү методдору</i>	40
<i>4-тиркеме. ГОСТ 7.1-2003 боюнча документтерди библиографиялык жазуунун үлгүлөрү.....</i>	42
<i>5-тиркеме. Рефератты баалоо критерийи</i>	45
<i>7-тиркеме. Сабактарга өз ара катышуу баракчасы</i>	47

1. Жалпы жоболор

1.1. Окуу-методикалык комплекс жөнүндө Жобо жумушчу окуу планына кирген жана ЗЭУнун окуу бөлүмдөрүндө окутуунун бардык формалары боюнча ишке ашырылуучу дисциплиналардын окуу-методикалык жактан камсыздалышына бирдиктүү талаптарды киргизүүгө арналат.

1.2. Окуу дисциплинасынын ушул Жободо каралган окуу-методикалык жактан камсыздалуу деңгээли окутуунун бардык формалары (күндүзгү, дистанттык) боюнча даярдоонун зарыл сапатына жетишүүгө өбөлгө түзүүчү шарттардын бири болуп саналат.

1.3. Ушул Жобо окуу дисциплиналарын окутуудагы улантуучулукту сактоо максатында, ошондой эле студенттердин өз алдынча иштөөсүн колдоого жана натыйжалуу уюштурууга өбөлгө болуучу шарттарды түзүү максатында дисциплиналардын мазмуну жагынан да, формасы жагынан да окуу-методикалык жабдылышына даярдык көрүү процессин жөнгө салат.

1.4. Окуу-методикалык комплекс окуу процессин жогорку кесиптик билим берүү боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык уюштуруу максатында кафедрада ар бир дисциплина боюнча түзүлөт.

1.5. Бул Жобонун талаптары ЗЭУнун бардык структуралык бөлүмдөрү үчүн бирдиктүү жана милдеттүү болуп саналат.

2. Дисциплинанын окуу-методикалык комплексинин түзүмү

Дисциплинанын **окуу-методикалык комплекси (ОМК)** – ЗЭУдагы студенттерди кесиптик даярдоо багыттарынын бири боюнча билим берүү программасында пландаштырылган окутуу натыйжаларына жетүүгө жана кесиптик маанилүү компетенцияларды натыйжалуу калыптандырууга өбөлгө болуучу, ошондой эле дисциплинанын мазмунун студенттердин (бакалаврлардын/магистранттардын) сапаттуу өздөштүрүүсүн камсыз кылуучу окуу-методикалык материалдардын системалуу комплекси.

Дисциплинанын ОМКсынын курамы тиешелүү дисциплина боюнча бекитилген жумушчу программанын мазмуну менен аныкталат.

ОМКнын курамына төмөнкүлөр кирет:

2.1. Аннотация

2.2. Жумушчу программа

2.3. Силлабус

2.4. Окуу-методикалык материалдар (ОММ):

2.4.1. Сабактардын бардык түрлөрү боюнча (лекция, семинардык/практикалык, лабораториялык сабактар);

2.4.2. Текшерүү, бүтүрүүчү иштер боюнча;

2.4.3. Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ);

2.4.4. Глоссарий;

2.4.5. Дисциплинаны өздөштүрүү боюнча студенттер үчүн методикалык сунуштар.

Окуу-методикалык комплекске стейкхолдерлерден рецензия алуу сунушталат.

2.1. Аннотация

Аннотация - дисциплинанын негизги билим берүү программасындагы статусун (базалык же вариативдик бөлүккө кириши, милдеттүү же элективдүү, жалпы кесиптик же атайын ж.б.), белгилүү бир багыт боюнча окутуу системасындагы дисциплинанын ордун, аны ийгиликтүү өздөштүрүү үчүн зарыл болгон баштапкы даярдыкка коюлуучу талаптарды, дисциплинанын максаттарын жана окутуу натыйжаларын, окутуунун натыйжасында студент ээ болуучу кесиптик компетенциялардын тизмесин көрсөткөн түшүнүк кат.

2.2. Окуу дисциплинасынын жумушчу программасы

2.2.1. Жалпы жоболор

Дисциплинанын жумушчу программасы – жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын талаптарына жооп берүүчү жана бир багыт боюнча студенттерди даярдоонун өзгөчөлүгүн эске алуучу окуу материалын өздөштүрүүнүн программасы.

Окуу дисциплиналарынын жумушчу программалары негизги билим берүү программасынын (НББП) мазмундук негизин түзүшөт жана алардын *окутуу натыйжаларына, компетенцияларды калыптандырууга* багытталышын камсыздоо ЖКББ НББПсын ишке ашыруунун маанилүү милдети болуп саналат.

Жумушчу программа ар бир багыт боюнча факультеттин жана ЗЭУнун Окумуштуулар Кеңештеринде бекитилген негизги билим берүү программасынын негизинде кафедрада окутулуучу ар бир дисциплина боюнча иштелип чыгат.

Жумушчу программа мазмуну боюнча конкреттештирилет жана окуу планындагы сааттардын торчосунда бөлүнгөн конкреттүү убакыттын негизинде иштелип чыгат.

Жумушчу программа окутуунун түрдүү формаларында ошол дисциплина боюнча иштерди жүргүзүүчү окутуучулар тарабынан түзүлөт.

Жумушчу программа кафедранын, факультеттин методикалык кеңешинин, андан кийин факультеттин Окумуштуулар кеңешинин жыйындарынын чечимдери менен бекитилет.

Жумушчу программалар окуу жылынын башында 15-сентябрдан кечиктирилбестен бекитилүүгө тийиш.

Жумушчу программанын иштөө мөөнөтү кафедра тарабынан аныкталат, бирок ал окуу планынын иштөө мөөнөтүнөн ашпоого тийиш. Жумушчу программага жыл сайын өзгөрүүлөр жана толуктоолор киргизилип турушу мүмкүн.

Жумушчу программага мазмуну же дисциплинаны өздөштүрүүгө бөлүнгөн сааттардын көлөмү боюнча ондоп-түзөөлөрдү киргизүү зарыл болгон учурда кафедранын чечими менен ал кайрадан иштелип, кайрадан бекитүүгө сунушталса болот.

Окутуунун **күндүзгү жана дистанттык формалары** үчүн бирдиктүү жумушчу программалар иштелип чыгат. Окутуунун дистанттык формасында студенттердин аудиториядан тышкары өз алдынча ишине аудиториялык сабактарга караганда көбүрөөк кредит (саат) бөлүнөт. Окутуунун дистанттык формасы күндүзгү формасынан билим берүү технологиялары жана баалоо каражаттары менен айырмаланат.

Жумушчу программа дисциплина боюнча **окуу-методикалык комплекстин (ОМК)** курамына кирет. Дисциплина боюнча ОМК студенттерге жеткиликтүү болушу керек.

Конкреттүү багыт боюнча бардык дисциплиналардын бекитилген жумушчу программаларынын кагаздагы варианты тиешелүү кафедрада, ал эми электрондук варианты ЗЭУнун ички сайтында (<http://avn.oshsu.kg>) сакталууга тийиш.

2.2.2. Жумушчу программанын түзүлүшү

1. Титулдук барак.
2. Дисциплинанын максаттары;
3. Дисциплинаны үйрөнүү процессинде жетишүүчү окутуу натыйжалары жана калыптандырылуучу компетенциялар (НББПдан алынат);

4. НББПнын структурасындагы дисциплинанын орду;
5. Дисциплинанын компетенциялар картасынын бөлүмдөр (темалар) менен байланышы;
6. Дисциплинанын технологиялык картасы;
7. Дисциплина боюнча балл топтоонун картасы;
8. Сабактардын түрлөрү боюнча сааттардын бөлүштүрүлүшүнүн тематикалык планы;
9. Дисциплинанын программасы (аннотациясы);
10. Дисциплинанын бөлүмдөрү боюнча максаттары жана окутуу натыйжалары;
11. Сабактардын түрлөрү боюнча (лекция, практика, лаборатория, семинар, СӨАИ) калыптандырылуучу компетенциялар, сааттар, баллдар, методдор, баалоо каражаттары, адабияттары камтылган календарлык-тематикалык план;
12. Билим берүү технологиялары;
13. Дисциплинанын окуу-методикалык жактан камсыздалышы;
14. Баллдарды коюу саясаты.

2.3. Силлабус

Силлабус – үйрөнүлүүчү дисциплинанын мүнөздөмөсүн, максаттарын, окутуу натыйжаларын, анда калыптандырылуучу компетенцияларды, анын кыскача мазмунун, ар бир сабактын темасын жана убактысын, студенттердин өз алдынча иштөөсү боюнча тапшырмаларды, консультациялардын убагын, окутуучунун талаптарын, баалоо критерийлерин, аралык текшерүүлөрдүн (модулдардын) жадыбалын жана адабияттардын тизмесин өз ичине камтыган дисциплинанын окуу программасы.

Силлабустар адистик боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын, типтүү окуу планынын, типтүү окуу программасынын жана билим берүүнүн логикалык моделинин негизинде түзүлөт. Силлабустарды түзүүдө пререквизиттер жана постреквизиттер эске алынган системалуу мамилени пайдалануу зарыл.

2.4. Окуу-методикалык материалдар (ОММ)

2.4.1. Сабактардын бардык түрлөрү боюнча ОММ

Лекциялык курстун ОММинин курамына төмөнкүлөр кирет:

а) лекциялардын басма жана электрондук түрлөрдөгү тезистери (схемалар, презентациялар);

б) кафедранын окутуучулары тарабынан иштелип чыккан окуу китептери;

в) лекциялардын ар бир темалары (окуу дисциплинасынын бөлүмдөрү) боюнча студенттердин өзүн-өзү текшерүүсү үчүн тесттер жана тапшырмалар;

Семинардык (практикалык) сабактардын ОММинин курамына төмөнкүлөр кирет:

а) студентке семинардык (практикалык) сабактарда талкуулануучу суроолордун маңызы менен таанышууга шарт түзүүчү ар бир тема боюнча кыскача окуу-методикалык материалдар;

Лабораториялык сабактардын ОММинин курамына төмөнкүлөр кирет:

а) лабораториялык иштерди аткарууга көрсөтмөлөр жана теориялык жоболор;

б) лабораториялык сабактарга даярдык жана аны өткөрүү менен байланышкан методикалык маселелер;

в) студенттердин өз алдынча иштөөсүнүн методикасы;

г) студенттин жумуш ордун уюштуруу, техникалык коопсуздук эрежелерди жана санитардык нормаларды сактоо боюнча сунуштар.

2.4.2. Бүтүрүүчү квалификациялык иштер боюнча ОММ

Бүтүрүүчү квалификациялык иштер боюнча ОММ курамына төмөнкүлөр кирет:

а) Бүтүрүүчү квалификациялык иштердин темалары;

б) Бүтүрүүчү квалификациялык иштерди аткаруу боюнча кыскача, жалпы жана окуу-методикалык материалдарды камтыган методикалык көрсөтмөлөр (басма же электрондук варианты), ошондой эле курстук жана бүтүрүүчү квалификациялык иштерде каралуучу айрым маселелерди тереңирээк үйрөнүүгө мүмкүндүк берүүчү кошумча адабияттар;

в) Бүтүрүүчү квалификациялык иштер боюнча маалыматтардын сүрөттөлүшүн камтыган ишти аткаруунун методикасы, иштин эсептик бөлүгүн аткаруунун тартиби, алынган жыйынтыктарды анализдөөнүн методикасы, түшүнүк катын жана графикалык бөлүгүн жазуунун тартиби ж.б.

2.4.3. Дисциплина боюнча баалоо каражаттарынын фонду (БКФ)

Баалоо каражаттарын *билим, билгичтик жана көндүмдөр* түрүндө туюндурулган *дисциплинанын окутуу натыйжаларынын (ОН) жана берилген компетенциялардын негизинде* иштеп чыгуу зарыл. Баалоо каражаттарынын фондуна дисциплинанын окутуу натыйжаларын баалоонун процедуралары жана каражаттары, ошондой эле студенттер үчүн күтүлүүчү натыйжаларга жеткенин же жетпегенин тастыктоого мүмкүндүк берүүчү жекече баалоо каражаттары да кирет.

Баалоо каражаттарынын фондунда төмөнкүлөр камтылат:

- а) учурдагы текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- б) аралык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- в) жыйынтык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- г) СӨАИни текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери.

Эгер докладдар, рефераттар, тегерек столдор, диспуттар, текшерүү иштери, тестирлөө ж.б. баалоо каражаттары катары каралса, анда алардын темалары, суроолору, текшерүү иштеринин, тесттердин варианттары ж.б., ошондой эле билим берүү программасына толук дал келген, берилген ырааттуулуктагы окуу программасынын *ар бир темасы боюнча текшерүүчү суроолор*.

2.4.4. Балл коюу саясаты

Окутуунун кредиттик технологиясынын шарттарында окуу процессин уюштуруунун бир элементи болуп үйрөнүүчүлөрдүн окуу жетишкендиктерин баалоонун баллдык-рейтингдик системасын пайдалануу эсептелет. Баа коюу саясаты объективдүүлүк, ачыктык, ийкемдүүлүк жана жогорку дифференциация принциптерине негизделет.

Ар бир семестрде студенттердин билими (компетенттүүлүгү) **100 баллдык система** менен бааланат жана ал **үч этапка** (1-модуль, 2-модуль, жыйынтыктоочу текшерүү) бөлүнөт.

Модулдарда баалоонун максималдык баллы **30 баллга** барабар. Жыйынтыктоочу текшерүүдө билимди текшерүүгө **40 балл** берилет, анын **30 баллы билимди текшерүү** үчүн, ал эми **10 баллы сыйлык балл** катары берилет. Сыйлык балл жакшы жыйынтыктарды жана активдүүлүктү көрсөткөн студенттерге берилет. Жалпы балл **100 балды**

түзөт (1-таблица).

Модулдарда жана жыйынтыктоочу текшерүүдө **босого балл** түшүнүгүн киргизебиз. **Босого балл деп өтүлгөн окуу материалын 60%ке өздөштүргөндүгүн далилдөөчө баллды айтабыз.**

Модулдарда жана жыйынтыктоочу текшерүүдөгү босого балл деп 18 баллды алабыз, анткени 30 баллдын 60%ти 18 баллга барабар болот. **Эгерде студенттин топтогон баллы 18 баллдан төмөн болсо, анда ал модулду же жыйынтыктоочу текшерүүнү кайра тапшыруусу зарыл.**

1-таблица. Баллдарды топтоо жолу менен баалоо системасы

Баалоо этаптары	1-модуль	2-модуль	Жыйынтык тоочу текшерүү	Колдоо баллы	Жалпы балл
Баллдар	30	30	30	10	100
Босого балл	18	18	18		

“Модуль” - латын тилинин *modulus* деген сөзүнөн алынып, «чен» («мера») дегенди билдирет. Жалпысынан ал чен өлчөмүнүн бирдигин, чоңдугун же коэффициентин аныктайт.

Билим берүү системасында **модуль деп окуу дисциплинасынын мазмунунун логикалык аякталган бир бөлүгүн түшүнөбүз.** Студенттин модулду өздөштүрүү деңгээлин аныктоо үчүн бир нече текшерүү иш-чаралары өткөрүлүшү мүмкүн. **Бул текшерүү иш-чараларынын ар бири 30 баллдык шкала менен бааланат.**

Студенттердин билими ар бир семестрде 100 баллдык система менен бааланат. Бир семестрде эки модуль (***M1, M2***) жана жыйынтыктоочу текшерүү (***JT***) өткөрүлөт.

2.4.5. Баллдарды топтоонун картасы

Баллдарды топтоонун картасы – сабактардын бардык түрлөрүндөгү ар бир тема жана ар бир учурдагы текшерүү боюнча канча балл (максималдуу) ала тургандыгы жөнүндө студенттерге маалымдала турган информация.

Студенттердин билим деңгээли модулдарда төмөнкүдөй бааланат. 1-модулда эки учурдагы текшерүү (УТ1, УТ2) жана бир аралыктагы текшерүү (АТ1) уюштурулат.

Ар бир текшерүү процессинде лекциялык материалдар (**Лек**) - 30 балл, (практикалык лабораториялык, семинардык) материалдар (**Лаб**) - 30 балл, студенттердин өз алдынча иштери (**СӨАИ**) үчүн берилген материалдар - 30 балл менен бааланат.

УТ1 текшерүүсү 4-жуманда, ал эми УТ2 текшерүүсү 8-жуманда уюштурулат, ал эми аралыктагы текшерүү дагы 8-жуманда уюштурулат.

УТ1 деп 4-жумага чейин өтүлгөн лекциялык материалдарды өздөштүргөндүгү, аткарылган лабораториялык жана өз алдынча иштер боюнча баалоонун арифметикалык

орточосун алабыз:
$$УТ1 = \frac{Лек + Лаб + СӨАИ}{3}$$

УТ2 деп сабак башталгандан баштап 4-жумадан 8-жумага чейин өтүлгөн лекциялык материалдарды өздөштүргөндүгү, аткарылган лабораториялык жана өз алдынча иштер боюнча баалоонун арифметикалык орточосун алабыз:

$$УТ2 = \frac{Лек + Лаб + СӨАИ}{3} .$$

Ведомостко жана журналга УТ1, УТ2 лердин жыйынтыктары коюлат.

8-жуманда 1-модулдун материалдары боюнча 1-аралыктагы текшерүү уюштурулат (АТ1). Мында 1-модулда өтүлгөн лекциялык материалдарды өздөштүргөндүгү, аткарылган лабораториялык жана өз алдынча иштер боюнча баалоонун

арифметикалык орточосун алабыз:
$$АТ1 = \frac{Лек + Лаб + СӨАИ}{3}$$

1-модулда баалоо учурдагы текшерүүлөрдүн жана 1-аралыктагы текшерүүнүн арифметикалык орточосу менен

аныкталат:
$$М1 = \frac{УТ1 + УТ2 + АТ1}{3} .$$

2-модулдагы баалоо 1-модулдагы баалоо сыяктуу эле аткарылат.

Жыйынтыктоочу текшерүүдө семестрде ичинде өтүлгөн лекциялык материалдарды өздөштүргөндүгү, аткарылган лабораториялык жана өз алдынча иштер боюнча баалоонун арифметикалык орточосун алабыз:

$$ЖТ = \frac{Лек + Лаб + СӨАИ}{3}.$$

2.4.6. Студенттердин билимдерин деңгээлдик тапшырмалар менен баалоо.

Студенттердин билимдерин деңгээлдик тапшырмалар менен баалоо үчүн Блумдун таксономиясын колдонобуз (2-таблица).

2-таблица. Деңгээлдик тапшырмалар (Үлгү)

Деңгээлдер	Тапшырмалардын аталыштары	Тапшырмалардын саны	Максималдык баллдары	5 баллдык системадагы баасы
1-деңгээл	Билүү, түшүнүү, колдонуу	4 суроо	2 балл	«3»
2-деңгээл	Анализ, синтез	3 суроо	4 балл	«4»
3-деңгээл	Баалоо	2 суроо	5 балл	«5»

Деңгээлдик тапшырмалары сурамжылоо сабактан тышкаркы мезгилде **коллокквиум** же **жазма текшерүү иш** катарында уюштурулушу мүмкүн. Бир вариантта 1-деңгээлдеги 4 тапшырма (тест формасында болушу да мүмкүн), 2-деңгээлдеги 3 тапшырма жана 3-деңгээлдеги 2 тапшырма, жалпысынан 9 тапшырма болот. Варианттык тапшырма боюнча билимди баалоо төмөнкүдөй аныкталат:

$$1 - \text{варианттагы максималдык балл} = 4 \times 2 + 3 \times 4 + 2 \times 5 =$$

Мисалы, текшерүү үчүн 1-модулдун материалдары боюнча ар бир темадан 1 варианттан турган тапшырмаларды даярдасак, анда ар бир темадан баалоо каражаттарынын фондунда (БКФ) $4 \times 1 + 3 \times 1 + 2 \times 1 = 9$ тапшырма пайда болот. Эгерде 1-модулда 7 тема пландалган болсо, анда БКФ да жалпысынан $7 \times 9 = 63$ тапшырма түзүлгөн болот. Эгерде 2-модулда 8 тема пландалган болсо, анда БКФ га $8 \times 9 = 72$ тапшырма кошулат.

Демек, бир семестр ичинде БКФ дагы деңгээлдик тапшырмалардын саны 135 ке жетет. Ошентип, 1 семестр ичинде 1-деңгээлдеги тапшырмалардын саны – 60 даана, 2-деңгээлдеги

тапшырмалардын саны – 45 даана, 3-деңгээлдеги тапшырмалардын саны – 30 даана болот.

Натыйжада 1-модулда коллоквиумдун же жазма текшерүү ишинин жыйынтыгы менен студенттин материалдарды максималдык өздөштүрүү деңгээлине берилүүчү балл 30 баллдан ашпайт: **АТ1 ≤ 30.**

2.4.7. Жыйынтыктоочу текшерүү (ЖТ)

Студенттердин билими жыйынтыктоочу текшерүүдө 40 балл менен бааланат. Бирок анын 10 баллы студенттердин окуп-үйрөнүүдөгү иш-аракеттерин активдештирүү максатында сыйлык балл катары берилет. Жыйынтыктоочу текшерүү БКФ нын базасы алынат жана 30 балл менен бааланат.

Экзамендеги баалоо модулдардын, жыйынтыктоочу текшерүүнүн жана сыйлык (С) баллдардын суммасы менен аныкталат:

$$Экз = M1 + M2 + ЖТ + С.$$

С – сыйлык баллдарды берүүнүн үлгүсү 5-тиркемеде көрсөтүлгөн.

2.4.8. Глоссарий

Глоссарий (сөздүк) - мазмуну түшүндүрмөнү талап кылуучу негизги аныктамалардын, терминдердин жана түшүнүктөрдүн тизмеси. Сөздүктө ошол курста кездешүүчү терминдердин аныктамалары берилиши керек. Алар темалар менен байланышта же алфавиттик тартипте берилиши мүмкүн.

2.4.9. Дисциплинаны үйрөнүү боюнча студенттер үчүн методикалык сунуштар

Дисциплинаны үйрөнүү боюнча методикалык сунуштар студентке ошол дисциплинаны өз алдынча үйрөнүү процессин оптималдуу түрдө уюштурууга мүмкүндүк берүүчү түшүндүрмөлөрдүн жана сунуштардын комплексин туюндурат (СӨАИ).

Методикалык сунуштардын мазмуну, эреже катары, төмөнкүлөрдү өз ичине камтыйт:

- дисциплинаны үйрөнүүгө зарыл болгон убакытты пландаштыруу жана уюштуруу боюнча кеңештер;
- дисциплинаны өз алдынча үйрөнүүдө теманын үстүндө иштөө процессиндеги студенттин ар бир этаптагы иш-аракетинин сүрөттөлүшү;

- теориялык материалды өз алдынча үйрөнүү жана практикалык иштерди аткаруу боюнча сунуштар. Бул бөлүмдө студенттердин өз алдынча иштөөсүн *уюштуруунун, жүргүзүүнүн жана текшерүүнүн* бир топ натыйжалуу *формалары* кыскача, так мүнөздөлөт. СӨАИнин формалары окутуучу тарабынан дисциплинанын жумушчу программасында каралган *окутуу максаттарына, пландаштырылган окутуу натыйжаларына жана калыптандырылуучу компетенцияларга, ошол курстун өзгөчөлүктөрүнө ылайык* тандалат. Өз алдынча ишти уюштурууга сунушталган формалар: алгачкы булактарды окуп үйрөнүү жана талдоо, презентацияларды түзүү жана иштеп чыгуу, кейс-технологияларды колдонуу, рефераттарды иштеп чыгуу, тапшырмаларды, маселелерди, тесттерди, сурамжылоо баракчаларын, анкеталарды түзүү, илимий жана практикалык проекттерди иштеп чыгуу байкоо жүргүзүү күндөлүктөрүн түзүү, толтуруу, гипотезаларды жана аларга далилдерди алып чыгуу, аларга эксперименталдык текшерүү жүргүзүү, статистикалык маалыматтарды алуу жана аларды математикалык жактан иштеп чыгуу, процесстердин, системалардын, макеттердин жана схемалардын моделдерин түзүү ж.б.

- ОМКнын материалдарын пайдалануу боюнча сунуштар;
- адабияттар менен иштөө боюнча сунуштар;
- модулга даярдануу боюнча кеңештер;
- курстун тесттик системасы менен иштөө боюнча, үй тапшырмаларын аткаруу боюнча түшүндүрмөлөр;
- практикалык жана лабораториялык иштерди жасалгалоо боюнча көрсөтмөлөр (зарыл болгон учурда);
- курстук иштерди, текшерүү иштерин, рефераттарды, докладдарды, эсселерди ж.б. даярдоо боюнча сунуштар.

3. ОМКны иштеп чыгуунун тартиби

3.1. Окуу-методикалык комплекс багыт боюнча студенттерди даярдоонун жумушчу окуу планына ылайык дисциплинаны окутууну камсыздоочу кафедранын окутуучусу (окутуучулар жамааты) тарабынан иштелип чыгат. Кафедра ОМКнын сапаттуу даярдалышына, анын мазмунунун Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим берүү боюнча мамлекеттик стандартынын талаптарына дал келүүсүнө, тиешелүү дисциплинанын окуу-методикалык жана техникалык камсыздальшына, ошону менен бирге окуу процессин окуу китептери жана окуу-методикалык адабияттар менен камсыздоого жооптуу болуп саналат.

3.2. ОМКга кирген окуу-методикалык жана окуу материалдары илимдин азыркы учурдагы өнүгүү деңгээлин чагылдырышы керек, ошондой эле окуу материалынын логикалык удаалаштыкта баяндалышы, студенттерге *окуу материалын терең өздөштүрүүгө, пландаштырылган окутуу натыйжаларына жетишүүгө жана кесиптик маанилүү компетенцияларга ээ болууга мүмкүндүк берүүчү* окуу процессин интенсивдештирүүнүн аудиовизуалдык каражаттарынын жана заманбап методдордун колдонулушу да каралууга тийиш.

3.3. ОМКны иштеп чыгуунун этаптары

ОМКны иштеп чыгуу өз ичине төмөнкү негизги этаптарды камтыйт:

- тиешелүү багыт боюнча студенттерди даярдоонун жумушчу окуу планына кирген дисциплина боюнча окуу программасын иштеп чыгуу;
- студенттер үчүн окуу программасын – силлабусту иштеп чыгуу;
- дисциплина боюнча баалоо каражаттарынын фондун (БКФ) иштеп чыгуу;
- лекциялардын тезистерин, семинардык (практикалык) сабактарды жана лабораториялык иштерди өткөрүүнүн методикасын, студенттердин өз алдынча иштөөсүн, текшерүү иштерин, курстук жана бүтүрүүчү квалификациялык иштерди даярдоонун методикаларын иштеп чыгуу;
- ОМК боюнча иш кагаздарын даярдоо;
- ОМКнын материалдарын окуу процессинде апробациялоо;
- апробациялоонун натыйжаларына карап ОМКнын материалдарын оңдоп-түзөө (зарыл болгон учурда).

3.4. Дисциплинанын ОМКсы ошол дисциплина окутулуучу семестрден бир семестр мурда иштелип чыгышы зарыл.

ОМКнын материалдарын иштеп чыгуунун мөөнөтү кафедра тарабынан, тиешелүү дисциплина боюнча ОМКны иштеп чыгуучу окутуучу тарабынан коюлуп, кафедранын жыйынынын протоколунда белгиленип коюлат. ОММдин элементтерин даярдоо окутуучунун жекече иш планына («окуу-методикалык иштер» деген бөлүмүнө) киргизилет.

3.5. ОМКны иштеп чыгуучу кафедра:

- ОМКнын авторлору тарабынан даярдалган жана окуу процессинде апробациядан өткөн окуу колдонмолорун жана методикалык көрсөтмөлөрдү кафедранын басылмаларынын планына киргизет;

- ОМКнын материалдарын даярдоонун жана дисциплинаны окутуунун сапатын баалайт.

4. ОМКнын мазмунуна жана сапатына текшерүүнү уюштуруу

4.1. ОМКнын мазмунун жана сапатын текшерүү кафедрага, факультеттин окуу-методикалык кеңешине, университеттин окуу-методикалык кеңешине жүктөлөт.

4.2. ОМКны иштеп чыгуучу кафедра ОМКнын мазмунуна жана сапатына учурдагы текшерүүнү жүргүзөт.

Бул максатта *кафедрада* төмөнкү иштер аткарылат:

- тиешелүү дисциплина боюнча ОМКны даярдоонун планы иштелип чыгат жана бекитилет, анда ОМКнын окуу-методикалык материалдарын даярдоого жооптуулар жана даярдоонун мөөнөтү аныкталат; учурдагы окуу жылына ОМКны даярдоонун планы окутуучунун жекече иш планында чагылдырылат;

- тиешелүү дисциплина боюнча жумушчу программа өз убагында каралып, рецензияланып, факультеттин окуу-методикалык кеңешине бекитүүгө берилет;

- ОМКны иштеп чыгуучулар сунуштаган окуу материалдары жана окуу-методикалык материалдар каралып чыгат;

- ОМК кафедрада каралып, оңдоп-түзөө киргизилип, кафедранын жыйынында бекитилет, анда ОМКны окуу процессинде пайдаланууга сунуштоо жөнүндө чечим кабыл алынат.

4.3. ОМКны окуу процессинде апробациялоодо кафедра башчысы же кафедранын методсекциясынын жетекчиси (мүчөлөрү) окутуучунун педагогикалык чеберчилигин, берилип жаткан материалдын окуу программасына дал келишин, студенттердин окуу материалын өздөштүрүүсүнүн жана пландаштырылган окутуу натыйжаларына жетүүнүн деңгээлин баалоо максатында текшерүү сабактарына катышат. Текшерүү сабактарынын жыйынтыктары сабак өткөн окутуучу менен талкууланат жана негизги тыянактарды кафедра башчысы кафедранын бардык окутуучуларына жеткирет;

4.4. ОМКнын материалдарына оңдоп-түзөөлөрдү киргизүү этабында аны өздөштүрүүнүн натыйжалары менен НББПнын максаттарынын дал келүүсүнө, илимдин учурдагы өнүгүү деңгээлине, окуу процессин жүзөгө ашыруунун методикалары менен технологияларына кафедра башчысы тарабынан мезгил-мезгили менен көзөмөл жүргүзүлүп турат.

4.5. Университеттин жана факультеттин методикалык кеңеши ОМКны даярдоо боюнча семинарларды, тренингдерди өткөрөт, методикалык жардам көрсөтөт жана багыт боюнча студенттерди даярдоонун жумушчу окуу планына кирген дисциплиналар боюнча ОМКны даярдоонун мазмуну менен сапатына мезгил-мезгили менен көзөмөл жүргүзүп турат.

5. Дисциплинанын окуу программасын иштеп чыгуу боюнча методикалык көрсөтмөлөр

Окуу процессин окутуунун кредиттик системасы боюнча уюштурууда дисциплинанын окуу программасынын эки түрү иштелип чыгышы зарыл:

- жумушчу программа (окутуучу үчүн);
- силлабус (студенттер үчүн).

5.1. Жумушчу программаны иштеп чыгуу

Окуу дисциплиналарынын жумушчу программаларын иштеп чыгууда алардын компетенттүүлүккө багытталышы күтүлүүчү **окутуу натыйжалары** бөлүмүн кайра иштеп чыгууну талап кыларын эске алуу керек.

Студенттерде **кесиптик маанилүү компетенцияларды калыптандырууга** жана **окутуу натыйжаларына жетүүгө** багытталган дисциплинанын жумушчу программасын иштеп чыгуу төмөнкү **негизги этаптардан** турат:

1) Дисциплинаны үйрөнүүнүн **максаттарын** түзүү. Дисциплинанын максаттарын коюуда аларды НББПнын жалпы максаттарына дал келтирип, белгилүү бир иш-аракеттердин бүтүндүгүн жана багытын аныктоочу ишмердүүлүктүн алдыда боло турган (келечектеги) натыйжасын көрсөтүү керек. Дисциплинанын максаттарын НББПнын компетенциялар матрицасында ошол дисциплина үчүн белгиленген компетенциялардын негизинде түзүү зарыл. Мында компетенциялардын формулировкасын көчүрүп алууга жол берилбейт, жалпыдан жекеге – компетенциялардын жалпы формулировкасынан конкреттүү дисциплинанын максаттарына баруу керек.

2) Дисциплинаны үйрөнүп бүткөндөн кийин жетише турган **окутуу натыйжаларын** түзүү (кызыкдар тараптар жана негизги керектөөчүлөр: окутуучулар, иш берүүчүлөр, студенттер үчүн жеткиликтүү жайгашкан жана так аныкталган окутуу натыйжалары).

Заманбап билим берүүнүн максаты студенттин инсандык потенциалын, анын алдыдагы турмуштук жана коомдук шарттардагы **компетенттүү ишмердикке жөндөмдүүлүгүн** калыптандыруу болуп эсептелет. Ошондуктан жумушчу программаларда милдеттерди эмес, окутуу натыйжаларын жазуу максатка ылайык келет.

Окутуу натыйжаларын жазуунун артыкчылыктары мында: алар окутуу процессинин аягында үйрөнүүчүлөрдө эмнелер күтүлө турганын, эмнени билерин, түшүнөрүн жана/же демонстрациялоо абалында болорун, ошондой эле өз жетишкендиктерин кантип көрсөтө ала тургандыгын так формулировкалап бергендигинде.

Бул жагынан, окутуу натыйжалары окутуу милдеттерине караганда бир топ так, жазуу үчүн бир топ жөнөкөй жана алгылыктуу болуп саналат.

Окутуу натыйжаларынын так түзүлүшү төмөнкүлөргө өбөлгө болот:

а) окутуучунун программалык материалды кандай көлөмдө жана формада окутуу жана баалоо зарыл экендигин так түшүнүүсүнө;

б) студенттер үчүн түшүнүктү тактайт: ал эмнени үйрөнөт, кайсы деңгээлге жетишиши керек жана өз жетишкендиктерин кантип көрсөтүүгө тийиш экендиги так болот.

Дисциплинанын окутуу натыйжалары билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжаларына дал келиши керек. Ошондуктан дисциплинанын окутуу натыйжаларынын формулировкасын **НББПнын белгилүү бир окутуу натыйжаларынан** жана андагы **компетенциялардан** чыгаруу зарыл.

Дисциплинанын окутуу натыйжаларын билим, билгичтик, көндүмдөр түрүндө (билет, жасай алат, ээ болот) берүү сунушталат, анткени бул аркылуу окутуу натыйжаларын түрдүү баалоо каражаттарынын жана текшерүү формаларынын жардамы менен **өлчөөгө** болот. Компетенцияларга ээ болуу үчүн пландаштырылуучу окутуу натыйжалары катары окутуучу сунуш кылынган категориялардын баарын эмес (билет, жасай алат, ээ болот), айрым бөлүгүн гана алса да болот (мисалы, көндүмдү же билимди).

Билим категориясы (билет): үйрөнгөн материалды – конкреттүү фактылардан баштап, бүтүндөй теорияларды эстеп калууну жана кайра айтып берүүнү, маалыматты табууну жана аныктоону, түрдүү ой жүгүртүү операцияларын (түшүнүү, кайра айтуу, окуу материалын илимий тактык жана бүтүндүктүн талап кылынган деңгээлинде түшүндүрүү) аткарууну түшүндүрөт.

Билгичтик категориясы (жасай алат): иш-аракеттерди жана/же операцияларды аткарууга, маселелерди чечүүнүн стандарттуу алгоритмдерин кайра кайталоонун негизинде типтүү маселелерди чечүүгө жөндөмдүүлүктү, түзө билүү, эсебин чыгара билүү, гипотезаларды айта билүү, классификациялай билүү ж.б. билгичтиктерин түшүндүрөт.

Көндүм категориясы (ээ болуу / владеть) алынган билимдердин, билгичтиктердин жана көндүмдөрдүн негизинде татаал маселелерди чыгарууга жөндөмдүүлүктү түшүндүрөт. Көндүмдөр билим, билгичтик, көндүмдөрдү типтүү эмес кырдаалдарда пайдалануу аркылуу ишмердүүлүккө тажрыйба топтоо процессинде калыптанат. «Ээ болуу» («владеть») термининин ордуна башка терминдер да колдонулса болот («көрсөтө алат» ж.б.).

Дисциплинанын окутуу натыйжаларынын берилген компетенцияларга жана НББПда аныкталган окутуу натыйжаларына дал келиши жумушчу программанын макетинде берилген таблицада көрсөтүлөт (алгач билим берүү программасынын окутуу натыйжалары, андан кийин аларга кирген компетенциялар (ушул дисциплина калыптандыруучу компетенциялар) жана ушул компетенциялардан дисциплинанын окутуу натыйжалары чыгарылган пункт).

Окутуу натыйжаларын түзүүдө стейкхолдерлердин сунуштары жана кызыкчылыктары эске алынуусу зарыл.

3) Дисциплинадан күтүлүүчү окутуу натыйжаларына жетүүнү камсыз кылуучу мазмунду жана окутуу технологияларын иштеп чыгуу.

Окутуудагы компетенттүүлүк мамилени ишке ашыруу үчүн студенттердин кесиптик көндүмдөрүн калыптандыруу жана өнүктүрүү максатында сабактарды аудиториядан тышкаркы иштер менен айкалышта өткөрүүнүн активдүү жана интерактивдүү формалары кеңири колдонулушу зарыл. Окуу ишинин ар бир түрүн (лекция, семинардык, практикалык сабактар, лабораториялык иштер, СӨАИ (3-тиркеме. Окутуунун интерактивдүү методдору).

4) Окуу дисциплинасынын темалары (бөлүмдөрү) менен аларда калыптандырылуучу компетенцияларды (жалпы маданий, кесиптик ж.б.) дал келтирүүнүн матрицасы жайгашкан **дисциплинанын компетенциялар картасын** түзүү.

5) Сабактардын түрлөрү жана модулдар боюнча сааттардын, упайлардын (балл), ошондой эле аралык (АТ) жана жыйынтык текшерүүлөргө упайлардын бөлүштүрүлүшүн көрсөтүүчү **технологиялык картаны** түзүү.

6) Сабактардын жана текшерүүнүн бардык түрлөрү боюнча дисциплинанын темаларынын, баллдардын бөлүштүрүлүшүн көрсөтүүчү **баллдарды топтоонун картасын** түзүү.

7) Дисциплинанын ар бир бөлүмүнүн максаттарын жана окутуу натыйжаларын иштеп чыгуу (дисциплинадан күтүлүүчү окутуу натыйжаларынын жеткиликтүүлүгү ушуларга байланыштуу болот).

Ар бир бөлүмдүн максаттарын жана окутуу натыйжаларын түзүүдө дисциплина үчүн берилген компетенцияларга жана алардын негизинде түзүлгөн дисциплинанын окутуу натыйжаларына таянуу зарыл.

8) Дисциплинанын **календарлык-тематикалык планын** иштеп чыгуу. Мында студенттерди конкреттүү иш-аракетке, окутуу натыйжаларына жетишүүгө жана тиешелүү компетенцияларды калыптандырууга багыттоочу семинардык (практикалык), лабораториялык сабактардын жана СӨАИнин **компетенттүүлүккө багытталган тапшырмалары** менен лекциялардын **планы** көрсөтүлөт.

Компетенттүүлүккө багытталган тапшырмаларды иштеп чыгууда Б.Блумдун таксономиясына таянуу максатка ылайык. Ага ылайык билим берүүнүн негизги максаттары – үйрөнүүчүлөрдө билимдерди алуу жана түшүнүү жөндөмдүүлүктөрүн, билимди колдоно билүү жөндөмдүүлүктөрүн, анализдөө жана синтездөө, баалоо, чыгармачылык билгичтиктерин калыптандыруу. Тапшырмаларды иштеп чыгууда Блумдун таяныч этиштерин колдонуу менен студенттерде компетенттүүлүктөрдүн тиешелүү деңгээлин калыптандырууга болот.

Календарлык-тематикалык планда дисциплинанын темалары, аларда калыптандырылуучу компетенциялар, лекциялардын жана семинарлардын пландары суроолору менен, СӨАИ үчүн тапшырмалар жана алардын сааттары, упайлары (сабактардын ар бир түрү боюнча студент ала турган баллдар), окутуу методдору жана текшерүүнүн формалары, адабияттар, СӨАИни өткөрүү жана тапшыруу жумалары көрсөтүлөт.

Календарлык-тематикалык планды иштеп чыгуу сабактардын бардык түрлөрүндө жана СӨАИни уюштурууда колдонулуучу **окутуу технологияларын** иштеп чыгуу менен коштолот.

Календарлык-тематикалык планды иштеп чыгууда сабактардын бардык түрлөрү жана СӨАИ боюнча **баалоо каражаттарын** (текшерүү формаларын) да параллель түзүү зарыл. Түзүлгөн **баалоо**

каражаттарынын фонду дисциплинанын ОМКсынын курамына кошулат.

9) Дисциплинанын окуу-методикалык жана маалыматтык камсыздалышында адабияттардын тизмесин түзүү.

Адабияттардын тизмеси катары менен, бирдиктүү номерлөө аркылуу түзүлөт.

Негизги адабияттардын тизмесине базалык (негиз болуучу) окуу китептери жана окуу колдонмолору киргизилиши керек. Муну түзүүдө алардын студенттер үчүн жеткиликтүүлүгү, **китепканада жетиштүү сандагы нускада болушу** жана гуманитардык-экономикалык дисциплиналар үчүн акыркы 5 жыл ичинде чыккан, табигый-техникалык багыттагы, адистиктердеги атайын жана жалпы билим берүүчү дисциплиналар үчүн акыркы 10 жыл ичинде чыккан жылы эске алынууга тийиш.

Кошумча адабияттар негизги адабияттардан аталышы менен айырмаланып берилет. Кошумча адабияттар качан сунушталат: 1). Эгерде дисциплинанын кайсыл бир бөлүмү боюнча материалдар негизги адабияттарда каралбаган болсо. 2). Негизги адабияттарда дисциплина боюнча окуу материалдарына тиешелүү болгон соңку илимий-техникалык жаңылыктар камтылбаган болсо. 3). Дисциплинанын материалдары боюнча түшүнүктүү формада, чечмеленип, мисалдар менен түшүндүрүлгөн методикалык колдонмолору бар окуу куралы болсо.

Интернет ресурстарына бүгүнкү күндүн талабына жооп берген материалдарды кармап турган интернет булактары кирет.

Адабияттардын тизмеси ГОСТ 7.1-2003 талаптары боюнча берилет (ГОСТ 7.1-2003 боюнча документтердин библиографиялык берилишинин мисалдары 2-тиркемеде келтирилген).

5.2. Силлабусту иштеп чыгуу

Силлабусту иштеп чыгууда анын түзүлүшү боюнча төмөнкү талаптар сакталышы керек.

1. Титулдук барак:

а) Титулдук баракта тиешелүү министрликтин (КРдин ББЖИМи) аталышы, окуу жайдын, факультеттин жана кафедранын аталышы көрсөтүлөт;

б) ошол документти бекитүү жөнүндө факультеттеги методикалык кеңештин төрагасынын (төрайымынын) макулдугу жана кафедра башчысынын колдору;

в) дисциплинанын, даярдоо багытынын аталыштары, окутуу формасы;

г) ошол дисциплинаны үйрөнүү боюнча кредиттердин саны, курсу, семестри; саат түрүндөгү жалпы көлөмү, анын ичинде аудиториялык жана СӨА иштери; аралык текшерүүлөрдүн, экзамендердин саны. Бул маалыматтар дисциплинанын окуу планынан алынат;

д) *окутуучу жөнүндө маалымат*: ошол дисциплинаны окута турган окутуучунун аты-жөнү, илимий даражасы жана наамы, ээлеген кызматы, стажы, ошондой эле окуу жайдагы иш орду (кафедранын аталышы, кабинеттин номери); байланыш маалыматтары: кафедрада болуу режими жана байланыш телефондору (жумуштагы, үйдөгү), электрондук дареге;

е) *датасы*: курсту үйрөнүүчү окуу жылы көрсөтүлөт.

2. Дисциплинанын максаты. Дисциплинаны үйрөнүүнүн максаты НББПнын жалпы максаттарына жараша негизги билим берүү программасындагы компетенциялар матрицасында ошол дисциплина үчүн аныкталган компетенциялардын негизинде түзүлөт. Бул пункт дисциплинанын жумушчу программасынан алынат.

3. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжалары. Мында *дисциплинаны окутуунун натыйжасында* студент ала турган *билимдер жана түшүнүктөр, калыптандырылуучу билгичтиктер жана көндүмдөр* көрсөтүлөт. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжалары (окутуу натыйжалары) НББПны өздөштүрүүнүн натыйжаларына жана берилген компетенцияларга ылайык түзүлөт.

4. Пререквизиттер - ошол дисциплинаны өздөштүрүү үчүн зарыл болгон билимдерди, билгичтиктерди жана көндүмдөрдү камтыган дисциплиналардын тизмеси.

5. Постреквизиттер – ушул дисциплинаны өздөштүрүүдөн алынган билимдер, билгичтиктер жана көндүмдөр талап кылынуучу кийинки дисциплиналар.

6. Дисциплинанын технологиялык картасы студент ар бир модулда болуучу сабактардын түрлөрү (лекция, семинардык, практикалык, лабораториялык сабактар, СӨАИ) боюнча сааттардын санын жана сабактардын түрлөрү менен текшерүүнүн түрлөрүндө (УТ, АТ, ЖТ) топтоочу баллдарды (максималдуу) билиши үчүн зарыл. Технологиялык карта жумушчу программадан алынат.

7. Баллдарды топтоонун картасы – сабактардын бардык түрлөрүндөгү ар бир тема жана ар бир учурдагы текшерүү боюнча канча

балл (максималдуу) ала тургандыгы жөнүндө студенттерге маалымдоо үчүн зарыл. Бул карта жумушчу программдан алынат.

8. Дисциплинанын кыскача мазмуну.

9. Сабактардын түрлөрү боюнча сааттарды бөлүштүрүүнүн календарлык-тематикалык планы. Мында темалар, калыптандырылуучу компетенциялар, упайлардын саны (сабактардын ар бир түрү боюнча), билим берүү технологиялары жана текшерүүнүн формалары, жумалар көрсөтүлөт. Календарлык-тематикалык план таблица түрүндө берилет.

10. Окуу-методикалык камсыздалышы. *Негизги адабияттар:* негизги адабияттардын оптималдуу саны – 3-5тен көп эмес базалык окуу китептери жана нормативдик актылар. *Кошумча адабияттар:* кошумча адабияттардын тизмеси 5-7 булактардын жана интернет булактарынын аталыштарын камтыйт.

11. Баалар боюнча маалымат

Модулдарда, учурдагы жана аралыктардагы текшерүүлөрдө билимди баалоо 30 баллдык системада болгондуктан төмөнкү таблица колдонулат. Бул таблица 30 баллдык, 100 баллдык, тамгалык, GPA жана традициялык 5 баллдык баалоо системаларынын бири-бирине трансформацияланышын камсыздайт.

3-таблица. Баалоо системасы

30 баллдык система	Баллдар (Рейтинг)	Тамгалык система боюнча баа	GPA боюнча баалоонун цифралык эквиваленти	Традициялык система боюнча баа
26 - 30	87 – 100	A	4,0	Эң жакшы
24 - 25	80 – 86	B	3,33	Жакшы
22 - 23	74 – 79	C	3,0	
20 - 21	68 – 73	D	2,33	Канааттандыраарлык
18 - 19	61 – 67	E	2,0	
9 - 17	31 -60	FX	0	Канааттандыраарлык эмес

12. Балл коюу саясаты. Окутуунун кредиттик технологиясынын шарттарында окуу процессин уюштуруунун бир элементи болуп үйрөнүүчүлөрдүн окуу жетишкендиктерин баалоонун

баллдык-рейтингдик системасын пайдалануу эсептелет. Баа коюу саясаты объективдүүлүк, ачыктык, ийкемдүүлүк жана жогорку дифференциация принциптерине негизделет.

13. Курстун саясаты. Ар бир окутуучу сабактардагы, окутуучу менен, башка студенттер менен өз ара мамилелешүүдөгү студенттердин жүрүм-турум эрежелерин, аларга коюлуучу талаптардын системаларын алдын ала көрсөтөт. Булардын аткарылышы студенттер үчүн милдеттүү жана окуу процессинин жогорку эффективдүүлүгүн камсыз кылат. Сунушталган талаптардын тизмеси көбүрөөк, ошентсе да бардык эрежелерди камтыбаган, булардын кайсы пункттарын силлабуска киргизүүнү окутуучу өзү чечет.

Мисалы:

Студенттерге коюлуучу талаптар:

а) сабактарга сөзсүз катышуу;
б) практикалык (семинардык) сабактардагы активдүүлүгү;
в) сабактарга, үй тапшырмасын жана өз алдынча иштерди аткарууга даярдыгы ж.б.

Төмөнкүлөргө жол берилбейт:

а) сабактарга кечигүү жана сабактан кетип калуу;
б) сабак учурунда уюлдук телефонду пайдалануу;
в) жалганчылык жана көчүрүп алуу (плагиат);
г) тапшырмаларды өз убагында тапшырбоо ж.б.

14. Темалар жана текшерүүнүн формалары (учурдагы, аралык, жыйынтык) боюнча суроолор менен тапшырмалардын тизмеси.

6. Дисциплинанын баалоо каражаттарынын фондун (БКФ) иштеп чыгуу боюнча методикалык көрсөтмөлөр

Үйрөнүүчүлөрдүн коюлган **окутуу натыйжаларына** жетишүү даражасы **баалоо каражаттары** менен аныкталат. Баалоо каражаттары студенттердин реалдуу жетишкендиктери күтүлүүчү натыйжаларга канчалык деңгээлде дал келишин көрсөтөт. Ошондуктан **баалоо каражаттарынын фондун (БКФ) иштеп чыгуу** дисциплинанын ОМКсынын милдеттүү бөлүгү болуп саналат.

Баалоо каражаттары (БК) – үйрөнүүчүлөрдүн окуу дисциплинасын, окуу материалын, кесиптик модулду өздөштүрүүсүнүн сапатын **аныктоого арналган**, компетенциялардын калыптануусун жана окутуу натыйжаларына жетүүнүн даражасын **өлчөөгө**

багьтталган текшерүүчү тапшырмалар, ошондой эле формалар жана процедуралар.

Баалоо каражаттарынын болжолдуу тизмеси: коллоквиум (К), тесттер (Т), текшерүү иши (ТИ), долбоор (Д), чыгармачыл тапшырмалар (ЧТ), ролдук оюндар (РО), тегерек стол (ТС), дискуссия, диспут, дебаттар, кейс-тапшырма (кейс-стади) (КС), интервью (И), доклад, кабар, реферат (Р), эссе (Э), портфолио (П), түрдүү деңгээлдеги тапшырмалар (ТДТ), презентация (През), конспект, аннотация (А) ж.б.

Ар бир дисциплинанын өзгөчөлүктөрүнө ылайык баалоо каражаттары өзүнчө түзүлөрү эске алынышы керек.

Баалоо каражаттары **дисциплинанын бардык темалары (бөлүмдөрү)** үчүн түзүлүшү керек. Жогоруда белгиленгендей, баалоо каражаттары **берилген компетенциялардын** жана **билим, билгичтик** жана **көндүмдөр** түрүндө туюндурулган **дисциплинанын окутуу натыйжаларынын** негизинде иштелип чыгышы зарыл.

6.1-таблица. Дисциплинанын боюнча баалоо каражаттары

6.1. Дисциплинанын бөлүмдөрү боюнча баалоо каражаттары

Дисц. темаларынын номери жана аталышы	Компетенциянын коду	Дисциплинанын пландаштырылган окутуу натыйжалары	Баалоо каражаттары
1-бөлүм _____ _____ _____	ОК-1	_____ билет(знат ь) _____ жасай алат (уметь)	Тест Булактардын конспектилери
2-бөлүм. _____ _____ _____	ПК-14	_____ жасай алат _____ ээ болот	Доклад Долбоор
3-бөлүм. _____ _____ _____	ПК-11	_____ билет	Кейс-стади
ж.б.			

Баалоо каражаттарынын фондунда баалоо каражаттарынын ар бир түрүнүн критерийлери көрсөтүлүүгө тийиш. Баалоо каражаттарынын түрдүү формалары үчүн жалпы критерийлерди бөлүп көрсөтүүгө болот.

6.2. Баалоо каражаттарынын ар түрдүү формалары үчүн жалпы критерийлер:

- Текшерилүүчү теориялык материалды толук билүүсү;
- Текшерилүүчү практикалык материалды толук билүүсү, типтүү маселелерди чече билүү билгичтиктерин жана көндүмдөрүн көрсөтүүсү, типтүү тапшырмаларды / көнүгүүлөрдү аткарышы;
- Берилген теориялык, илимий, энциклопедиялык булактардан негизги (маанилүү) маалыматты ала билүү жана пайдалана билүү билгичтиги;
- Өз алдынча тапкан теориялык булактардан маалыматтарды сабаттуу пайдалана билүү, топтоо, системалоо, талдоо билгичтиктери;
- Теориялык жоболорду иллюстрациялоо үчүн практикалык материалды сабаттуу пайдалана билүү жана топтоо, системалаштыруу, талдоо билгичтиктери;
- Үйрөнгөн методдордун, ыкмалардын, технологиялардын негизинде көйгөйдү/маселени өз алдынча чече билүүсү;
- Өз оюн сабаттуу, так, туура, логикалуу баяндай алуусу, корутундуларды жана тыянактарды чыгара билүүсү;
- Баяндоонун берилген формасын (доклад, эссе, ж.б.) сактай алуусу;
- Глобалдык түйүндөрдүн (интернет) ресурстарынан пайдалана билүүсү;
- Нормативдик документтерди пайдалана билүүсү;
- Кесиптик ишмердиги менен байланышкан документтерди түзө жана колдоно билүүсү;
- Көйгөйдү аныктоо, түзө билүүсү жана аны чечүүнүн жолдорун таба билүүсү;
- Илимдин, техниканын жана түрдүү тармактардын учурдагы абалын анализдей алуусу;
- Жүргүзүлгөн изилдөөлөрдүн негизинде өз алдынча чечим кабыл ала билүүсү;
- Негизги (үйрөнүлгөн) колдонмо программалык каражаттарды пайдаланууга даярдыгы жана колдоно билүү билгичтиги;
- Аткарылган иштин мазмуну боюнча презентацияларды түзө билүүсү ж.б.

6.3. Экзамендеги баалоонун критерийлери

Экзаменде баа коюу объективдүүлүк, акыйкаттуулук принциптеринин, студенттердин билим сапаттарын ар тараптан анализдөөнүн негизинде жана үйрөнүүчүлөрдүн билимдерин баалоонун ишенимдүүлүгүн жогорулатууга өбөлгө болуучу, субъективдүү факторлорду четтетүүчү башка жоболордун негизинде жүргүзүлөт.

КРдин билим берүү жана илим министрлигинин учурдагы нормативдик актыларына жана сунуштарына ылайык гуманитардык, табигый, техникалык ж.б. дисциплиналар боюнча экзамендерде баа коюунун төмөнкү критерийлери көрсөтүлгөн:

- **"Эң жакшы"** деген баа окуу-программалык материалдарды ар тараптан, системалык жана терең өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди эркин чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарган, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп берүүдө жана колдонууда чыгармачылык жөндөмдүүлүгүн көрсөтө алган, дисциплина боюнча уюштурулган конкурстарга жана олимпиадаларга активдүү катышып, дисциплинанын негизги түшүнүктөрүнүн өз ара байланышын терең түшүнө алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ыкмаларын жана көндүмдөрүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы **87** баллдан кем болбогон студентке коюлат.

- **"Жакшы"** деген баа окуу-программалык материалдарды системалык түрдө өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарган, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп бере алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ыкмаларын жана көндүмдөрүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы **74** баллдан **86** баллга чейин болгон студентке коюлат.

- **"Канааттандыраарлык"** деген баа окуу-программалык материалдарды өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган маселелерди каталыктарга жол берүү менен чыгарган, бирок окутуучу тарабынан жолдомо берилсе, маселени чыгарып кете алган,

жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыккан, өз алдынча иштерди толук эмес өлчөмдө иштеп чыккан, окуу-программалык материалдарды каталыктары менен түшүндүрө алган, бирок келечектеги кесибинде колдонулуучу зарыл болгон материалдарды окуп-үйрөнгөн жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы **61** баллдан **73** баллга чейин болгон студентке коюлат.

- **"Канааттандыраарлык эмес"** деген баа окуу-программалык негизги материалдар боюнча өздөштүргөн билиминде каталыктары бар, программада каралган маселелерди чыгарууда принципиалдуу каталарды кетирген, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыкпаган, программада көрсөтүлгөн базалык материалдарды өздөштүрбөгөн, келечектеги кесибинде колдонулуучу ыкмаларга жана көндүмдөргө ээ болбогон жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы **61** баллдан кем болгон студентке коюлат.

7. СӨАИни кабыл алуунун уюштуруу боюнча суроолор

СӨАИ боюнча иштин планын кафедранын профессордук-окутуучулук курамы иштеп чыгат жана анда төмөнкүлөр камтылат:

- СӨАИни уюштуруунун максаттары;
- СӨАИни пландаштыруу, уюштуруу, текшерүү жана баалоо боюнча жалпы жоболор;
- кафедрадагы дисциплиналар боюнча СӨАИнин формаларынын тизмеси;
- ар бир иштин түрүн жазуу, түзүү боюнча методикалык сунуштар;
- эсселердин, рефераттардын, докладдардын, курстук жана дипломдук иштердин темалары.

Студенттердин өз алдынча иштерин пландаштыруучу кафедралык документ болуп ***СӨАИ боюнча кафедранын планы*** жана ***аларга кеңеш берүүлөрдүн графиги*** эсептелет.

СӨАИ боюнча окутуучунун жана студенттин планы окуу жылынын биринчи жумасында түзүлөт жана өз алдынча ишти уюштурууга бөлүнгөн аудиториялык жүктөмдүн көлөмүн, ошондой эле СӨАИнин санын жана формаларын чагылдырат.

Кеңеш берүүнүн графиги семестрдин биринчи жумасында иштелип чыгат, анда кафедранын окутуучуларынын студенттерге кеңеш

берүү күндөрү жана убактысы чагылдырылат, кафедранын жарыялар тактасына илинет.

Студенттер тарабынан аткарылган өз алдынча иштер (учурдагы текшерүү) билим берүү жана илим министрлигинин 2003-жылдын 9-декабрындагы № 1049/1 “Документтерди сактоонун мөөнөттөрү жөнүндө” буйругуна ылайык кафедрада сакталат.

Кафедралар (окутуучулар) студенттердин өз алдынча иштерди аткаруусун көзөмөлгө алууга, лекциялар менен СӨАИнин ортосундагы нормативдерди сактоого, лекциялык сабактардын жана СӨАИнин мазмуну менен көлөмүн кеңири жазууга, ар бир тема боюнча өзүнчө студенттердин билимдерин баалоонун эрежелерин иштеп чыгууга тийиш.

1-тиркеме. Дисциплинанын
жумушчу программасынын макети

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

ЗАМАНБАП ЭЛ АРАЛЫК УНИВЕРСИТЕТИ

КАФЕДРАСЫ

«Макулдашылды»
Окуу болумунун башчысы
_____ Е.Э. Ерке

“ ” 20 ____ ж.

«Бекитилди»
ЗЭУнун ОИ проректору
_____ Э.К. Эркулова

“ ” 20 ____ ж.

ЖУМУШЧУ ПРОГРАММА

Дисциплина: _____

Багыты: _____

Профили: _____

Окутуунун формасы: _____

Окуу жылы: _____

Окуу планы боюнча сааттардын эсеби

Дисциплинанын аталышы	Сааттардын саны				СӨИ	Отчеттуулук
	Баары	Аудиториялык сабактар				
		Бардык ауд. сабактар	Лекция	Лабор.		
1-курс, 2-сем.	120 саат 4 кредит	60	30	30	60	Экзамен

Жумушчу программа _____
багытынын мамлекеттик билим берүү стандартынын (15.09.2015, №1179/1),
негизги билим берүү программасынын жана ЗЭУнун №9 бюллетенин
негизинде түзүлдү.

Түзгөн:

«Макулдашылды»
_____ каф.башчысы
_____ каф.башчысы

«Бекитилди»
_____ кафедрасынын
20__-жылдын «__» _____
өткөрүлгөн №__-протоколунда
каф. башч.

1. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн максаттары

Дисциплинанын максаттарын коюуда аларды НББПнын жалпы максаттарына жана аны өздөштүрүүнүн натыйжаларына ылайыкташтыруу зарыл, ошондой эле иш-аракеттердин багытын жана бүтүндүгүн аныктоочу ишмердиктин алдыдагы натыйжасы көрсөтүлүшү керек.

2. _____ дисциплинасын өздөштүрүү процессинде калыптандырылуучу компетенциялар жана окутуу натыйжалары

Дисциплинаны окуп үйрөнүүнүн натыйжасында студент **билим берүү программасын өздөштүрүүнүн күтүүлүчү натыйжасына ылайык келген төмөнкү окутуу натыйжаларына** жана дисциплинага берилген **компетенцияларга** жетишет.

3. Дисциплинанын НББПдагы орду

НББПнын ушул дисциплина таандык болгон цикли (бөлүмү), ушул дисциплинаны үйрөнүүгө таяныч болуучу теориялык дисциплиналар жана практикалар (пререквизиттер), ошондой эле ушул дисциплинанын жоболоруна таянуучу мындан ары окутула турган дисциплиналар (постреквизиттер) көрсөтүлөт.

Мисал:

_____ дисциплинасы кесиптик дисциплиналар циклынын _____ тармагындагы бакалаврларды теориялык жана практикалык жактан даярдоону камсыз кылуучу базалык бөлүгүнө кирет (Б3).

Бул дисциплинаны үйрөнүү гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдагы (Б1) _____ дисциплиналарга негизденет.

Дисциплинанын негизги жоболору мындан ары _____ дисциплиналарын үйрөнүүдө пайдаланылат.

Эгер дисциплина ЖОЖ компонентке же элективдүү курстарга кирсе, анда төмөнкүлөр жазылат:

✓ Курс ЖОЖ компоненттеги дисциплиналарга таандык, факультеттин Окумуштуулар кеңешинде бекитилген, 201_ -ж. “___” _____ № _____ протокол)

✓ Курс элективдүү курстагы дисциплиналарга таандык, факультеттин Окумуштуулар кеңешинде бекитилген, 201_ -ж. “___” _____ № _____ протокол

✓

Буга чейин кафедранын жыйынында, андан соң факультеттин методикалык кеңешинде бекитилет.

Модулдар, бөлүмдөрдүн номери жана аталышы	Компетенциялар						Компетенциялардын жалпы саны
	ЖИ К-2	КК-11	КК-12	КК-13	КК-14	КК-27	
1-модуль							
1-бөлүм.	+						1
2-бөлүм.		+					1
3-бөлүм.				+			
2-модуль							
4-бөлүм.			+				1
5-бөлүм.					+		1
6-бөлүм.						+	1

4. Дисциплинанын компетенциялар картасынын бөлүмдөрдө берилиши (мисал)

5. Дисциплинанын технологиялык картасы (мисал)

Баары	Ауд. саат	СӨАИ	1-модул (60 с., 30 б.)			2-модул (60 с., 30 б.)			Жыйынт. текш. (ЖТ) (30 б.)			Жыйынт. тек. (ЖТ)	Сыйлык балл	Жа		
			Лекция	Лаборатория	СӨАИ	1-аралыктагы текш. (АТ1)	Ауд. саат		2-аралыктагы текш. (АТ2)	Лекция	Лаборатория				СӨАИ	
							Лекция	Лаборатория								СӨАИ
1	6	6	16	14	3	1-аралыктагы текш. (АТ1)	14	16	30	2-аралыктагы текш. (АТ2)	Лекция	Лаборатория	СӨАИ	Жыйынт. тек. (ЖТ)	Сыйлык балл	Жа
2	0	0					30									
0			30	30	30	30 б.	30	30	30	30 б.	30	30	30	30 б	10	б

Модулдар жана жыйынтыкт оо-чу текшерүүлөр	УТ=(Лек+Лаб+СӨАИ)/3, М1=(УТ1+УТ2+АТ1)/3	УТ=(Лек+Лаб+СӨАИ)/3, М2=(УТ3+УТ4+АТ2)/3	ЖТ=(Лек+Лаб+СӨАИ)/3, Экз=М1+М2+ЖТ+С	1 0 0
---	--	--	--	-------------

Ауд. – аудиториялык, УТ – учурдагы текшерүү, АТ – аралык текшерүү, М – модулдар, СӨАИ – студенттин өз алдынча иши, ЖТ – жыйынтыктоочу текшерүү.
С – сыйлык балл.

7. Сабактардын түрлөрү боюнча сааттарды бөлүштүрүүнүн

№	Дисциплинанын бөлүмдөрүнүн, темаларынын аталышы	Баары	Ауд. сабактар			СӨАИ
			Лекция	Практ. саб.	Лабор. саб-р	
	___ семестр					
	1-модуль					
1 т. ж.б.						
	1-модуль б-ча жалпы:					
	2-модуль					
8 т. ж.б.						
	2-модуль б-ча жалпы:					
	Баары:					

тематикалык планы

8. Дисциплинанын программасы

(Дисциплинанын бөлүмдөрү, темалары жана алардын мазмуну көрсөтүлөт.)

9. Сабактардын түрлөрү боюнча календарлык-тематикалык план

Календарлык-тематикалык план таблица түрүндө берилет.

Лекциялар

№	Бөлүмдөрдүн, модулдардын, темалардын жана суроолордун аталышы	Сааттар саны
Бөлүмдөрдүн жана модулдардын аталышы		
1-Модуль		
1	№1-Лекция. Лекциянын темасы. Лекция планы. Негизги бөлүктөр жана суроолор. Абадияттар: Негизги: [1, 2]. Кошумча: [3, 4] <i>Өтүлгөн материалды бышыктоо үчүн текшерүү суроо</i> <i>Билимди текшерүү формалары</i> (оперативдүү суроо, тестирлөө ж.б.)	2
2-Модуль		
2	№6-Лекция. Лекциянын темасы ж.б.	2

Практикалык (семинардык) сабактар

№	Бөлүмдөрдүн, модулдардын, темалардын, суроолордун жана практикалык тапшырмалардын аталышы	Сааттар саны
Бөлүмдөрдүн жана модулдардын аталышы		
1-Модуль		
1	<p>№1-сабак. Сабактын темасы. Сабактын планы. Суроолор, тапшырмалар, мисалдар. <u>Билимдерди жана билгичтиктерди текшерүү формалары</u> (текшерүү иши; маселе, мисалдарды чыгаруу; оозеки суроо; тестирилөө ж.б.) СӨИ үчүн тапшырма (үй тапшырмасы) Абадияттар: Негизги: [1, 2]. Кошумча: [3, 4]</p>	2
2-Модуль		
2	<p>№6-сабак. Сабактын темасы. Андан ары окшош эле.</p>	2

Лабораториялык сабактар:

№	Бөлүмдөрдүн, модулдардын жана лабораториялык иштердин аталышы	Сааттар саны
Бөлүмдөрдүн жана модулдардын аталышы		
1-Модуль		
1	<p>№1-лабораториялык иш. Темасы. Сабактын планы. Суроолор, тапшырмалар, мисалдар. <u>Билимдерди жана билгичтиктерди текшерүү формалары</u> (иштин теориясын оозеки суроо, ишти аткаруунун жүрүшүн текшерүү, алынган жыйынтыктардын жана аларды даярдап иштөөнүн тууралыгы, протоколду, отчетту даярдоо ж.б.) СӨИ үчүн тапшырма (үй тапшырмасы) Абадияттар: Негизги: [1, 2]. Кошумча: [3, 4]</p>	2
2-Модуль		

2	№6-лабораториялык иш. Темасы. Калганы окшош эле.	2
---	---	---

Студенттердин өз алдынча иштөөсүнүн графиги

№	Бөлүмдөрдүн, модулдардын, темалардын жана суроолордун аталышы	Сааттар саны	Тапшыруу мөөнөтү
1-Модуль			
1	№1-СӨИ. Темасы. Тапшырмалар (суроолор, маселелр жана мисалдар, адабият менен, Интернет менен иштөө ж.б.) жана консультациялар. Адабияттар: Негизги: [1, 2]. Кошумча: [3, 4] <u>СӨИни текшерүү</u> (оозеки суроо, текшерүү иши, маселе, мисалдарды чыгаруу, көнүгүүлөрдү аткаруу, тесирлөө ж.б.)	2	
2-Модуль			
2	№6-СӨИ. Темасы. Калганы ошондой эле.	2	

11. Билим берүү технологиялары

Бул бөлүмдө окуу иштеринин ар кандай түрлөрүн ишке ашырууда колдонулуучу билим берүү технологиялары жана методдор саналат.

12. Дисциплинанын окуу-методикалык жана маалыматтык камсыздалышы

- а) Негизги адабияттар:
- б) Кошумча адабияттар:
- в) Интернет ресурстар

13. Балларды коюу саясаты

Бул пунктта баллады топтоонун картасы боюнча, б.а. лекцияда, семинардык, лабораториялык сабактарда, СӨАИде, аралык жана жыйынтык текшерүүлөрдө көрсөтүлгөн балларга студент кантип ээ болорун көрсөткөн картага түшүндүрмө берилет.

Балларды топтоонун картасына карап, студент сабактардын бардык түрлөрү боюнча балларды топтой алат.

2-туркеме. Дисциплинанын силлабусунун макети
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

ЗАМАНБАП ЭЛ АРАЛЫК УНИВЕРСИТЕТИ
ИНФОРМАТИКА КАФЕДРАСЫ

«Макулдашылды»
 Окуу болумунун башчысы
 _____ Е.Э. Ерке
 “__” _____ 20__ ж.

«Бекитилди»
 ЗЭУнун ОИ проректору
 _____ Э.К. Эркулова
 “__” _____ 20__ ж.

СТУДЕНТИ ОКУТУУНУН ПРОГРАММАСЫ
СИЛЛАБУС (SYLLABUS)

Дисциплина: _____

Багыты: _____

Профили: _____

Окутуунун формасы: _____

Окуу жылы: _____

Окуу планы боюнча сааттардын эсеби

Дисциплинанын аталышы	Сааттардын саны				СӨАИ	Отчеттуулук
	Баары	Аудиториялык сабактар				
		Бардык ауд. сабактар	Лекция	Лабор.		
1-курс, 2-сем.	120 саат 4 кредит	60	30	30	60	Экзамен

багытынын мамлекеттик билим берүү стандартынын (15.09.2015, №1179/1), негизги билим берүү программасынын жана ЗЭУнун №19 бюллетенин негизинде түзүлдү.

Түзгөн:

«Бекитилди»

«Макулдашылды»

_____ каф. башчысы
 _____ каф. башчысы
 _____ каф. башчысы

_____ кафедрасынын
 20__-жылдын «__» _____
 өткөрүлгөн №__-протоколунда
 _____ каф. башч.

1. Дисциплинанын максаттары _____
(жумушчу программадан алынат)

2. Дисциплинанын окутуу натыйжалары _____
(жумушчу программадан алынат)

Дисциплинаны өздөштүрүүдө студент төмөнкү **окутуу натыйжаларына** жетишет:

_____ *билет жана түшүнөт;*
_____ *жасай алат;*
_____ *ээ болот;*

3. _____ **Пререквизиттер:**

4. _____ **Постреквизиттер:**

5. Дисциплинанын технологиялык картасы (мисал)

6. Дисциплина боюнча упайларды топтоонун картасы (мисал)

7. Дисциплинанын кыскача мазмуну (дисциплинанын кыскартылган программасы сунушталат)

8. Сабактардын түрлөрү боюнча сааттарды бөлүштүрүүнүн календарлык-тематикалык планы

(бул жерде жумушчу программадагы лекциялык, семинардык сабактардын, СӨАИнин жалпы планы камтылган таблица берилет)

9. Курстун окуу-методикалык жактан камсыздалышы

- а) Негизги адабияттар
- б) Кошумча адабияттар
- в) Интернет ресурстар

10. Баалар боюнча маалымат (баллдардын таблицасы)

30 баллды к система	Баллдар (Рейтинг)	Тамгалык система боюнча баа	GPA боюнча баалоонун цифралык эквиваленти	Традициялык система боюнча баа
26 - 30	87 – 100	A	4,0	Эң жакшы
24 - 25	80 – 86	B	3,33	Жакшы
22 - 23	74 – 79	C	3,0	
20 - 21	68 – 73	D	2,33	Канааттандыраарлык
18 - 19	61 – 67	E	2,0	
9 - 17	31 -60	FX	0	Канааттандыраарлык эмес
0 - 8	0 - 30	F	0	

12. Курстун саясаты

Мында окуу процессинин натыйжалуулугун камсыз кылуучу жана студенттер үчүн милдеттүү болуп саналган талаптар берилет.

13. Темалар жана текшерүүнүн формалары боюнча суроолор менен тапшырмалардын тизмеси (текшерүүнүн бардык түрлөрү боюнча суроолор, тапшырмалар, тестер, рефераттын, текшерүү иштеринин ж.б. темалары)

3-тиркеме. Окутуунун интерактивдүү методдору

Билим берүүдөгү **компетенттүүлүк мамиледе** билимдерди алуу эмес, **үйрөнүүчүлөрдүн** коюлган билим берүү маселелерин чечүү үчүн **ишмердиктин түрдүү ыкмаларына ээ болуусу** окуу ишмердүүлүгүнүн негизги фактору болуп саналат. Ошондуктан дисциплинанын **күтүлүүчү окутуу натыйжаларына жетишүү** үчүн ар кандай **жаңы технологияларды** жана **интерактивдүү методдорду** колдонуу зарыл.

Интерактивдүү окутуу – бул, биринчи кезекте, окутуу процессинде окутуучу менен студенттин ортосундагы өз ара аракеттешүү да, студенттердин бири-бири менен өз ара аракеттешүүсү да орун алган **диалогдук окутуу**. Интерактивдүү методдор **компетенцияларды** калыптандырууга жана аныкталган окутуу натыйжаларына жетишүүгө – билимдерди алууга, билигчтиктерди жана көндүмдөрдү калыптандырууга өбөлгө болот.

Интерактивдүү окутуунун методдоруна билимдерди алууну жана кайра иштетүүнү активдештирүүгө өбөлгө болуучу методдор кирет. Мында төмөнкүдөй методдорду жана каражаттарды мисалга алууга болот: көрсөтмөлүү лекция (КЛ), проблемалуу лекция (ПЛ), мини-лекция (МЛ), лекция–пресс-конференция (ЛПК), сабак–конференция (СК), тренинг (Тр), дебаттар (Д), мээ чабуулу (МЧ), мастер-класс (МК), «тегерек стол» (ТС), чыгармачыл ишмердикти активдештирүү (ЧИА), окуу жана жазуу аркылуу сынчыл ой жүгүртүүнү өнүктүрүү (СО), дискуссия (Д), форум түрүндөгү дискуссия (ФД), ролдук оюндар (РО), чакан тайпаларда иштөө (ЧТ), тренажёрлор, имитаторлор пайдаланылган сабак (ТИ), компьютердик симуляция (КСим), компьютердик окутуу программаларын пайдалануу (КОП), интерактивдүү атластарды пайдалануу (ИА), клиникалык кырдаалдарды талдоо (ККТ), оорунун тарыхын даярдоо жана коргоо (ОТ), дарыгерлер конференциясына, консилиумдарга катышуу (ДК), илимий-практикалык конференцияларга (ИПК), съезддерге, симпозиумдарга (Сим) катышуу, студенттин окуу-изилдөөчүлүк иши (СОИИ), предметтик олимпиадаларды өткөрүү (О), жазуу түрүндөгү аналитикалык иштерди даярдоо (АИ), рефераттарды даярдоо жана коргоо (Р), проекттик технология (ПТ), экскурсия (Э), курстук иштерди даярдоо жана коргоо (КИ), дистанциондук билим берүү технологиялары (ДБТ), тесттер (Т), адистерди чакыруу (АЧ), долбоор иштеп чыгуу (П), кырдаалдык тапшырмаларды чечүү (КТЧ), түрдүү кошумча каражаттарды пайдаланып презентациялоо (През): интерактивдүү доска

(ИД), таркатма материалдар (ТМ), видеофильмдер (В), слайддар (С), мультимедиялык презентация (МПрез), өз алдынча иштөө үчүн тапшырмалар, IT-методу (IT), командада иштөө (КИ), Case-study (конкреттүү кырдаалдар методу) (КСт), издөө методу (ИМ), изилдөөчүлүк метод (ИМ) ж.б. Интерактивдүү методдор конкреттүү окутуу **натыйжаларына жетишүүгө жана конкреттүү компетенциялардын** калыптанышына өбөлгө болот:

- окуу материалынын натыйжалуу өздөштүрүүгө шарт түзөт;
- өз көз карашын түзө билүү, позицисын кармай билүү билгичтиктерин калыптандырат;
- уюштуруучулук жана иш көндүмдөрүн калыптандырууга шарт түзөт;
- сын ой жүгүртүү, салыштыруу, талдоо көндүмдөрүн калыптандырат;
- жаңы идеяларды жарата билүү билгичтиктерин калыптандырат;
- командада иштөө, коммуникативдик, кызматташтык жана лидерлик көндүмдөрүн калыптандырууга өбөлгө болот;
- окуяларды болжолдой билүү билгичтиги калыптанат;
- издөө жана изилдөөчүлүк, чыгармачылык көндүмдөрү калыптанат;
- билимдерин практикада колдоно билүү, баалоо, өзүн өзү баалоо көндүмдөрүн калыптандырат;
- көйгөйдү аныктоо жана аны чечүүнүн жолдорун сунуштай билүү билгичтиктерин калыптандырат;
- долбоорлоо, пландаштыруу билгичтиктерин калыптандырат ж.б.

4-тиркеме. ГОСТ 7.1-2003 боюнча документтерди библиографиялык жазуунун үлгүлөрү

- **Китептер**

Бир автор болгондо:

1. Иванов, А. Б. Практические основы ремонта гидродвигателей : учеб. пособие для вузов / А. Б. Иванов. – М.: Изд-во РГТУ, 2001. – 280 с.

2. Беликова, Т. Н. Бухгалтерский учет и отчетность от нуля до баланса [Текст] / Т. Н. Беликова. - СПб. : Питер, 2005. - 256 с. - ISBN 5-469-00776-6.

Эки автор болгондо:

3. Избачков, Ю. С. Информационные системы [Текст] : учеб. пособие / Ю. С. Избачков, В. Н. Петров. - 2-е изд. - СПб. : Питер, 2005. - 656 с. - ISBN 5-469-00641-7.

Үч автор болгондо

4. Благосклонная, Я. В. Ожирение - это болезнь : излечение от лишнего веса [Текст] / Я. В. Благосклонная, Е. И. Бабенко, А. В. Красильникова. - СПб. : Невский проспект, 2005. - 128 с. - ISBN 5-94371-024-8.

Төрт же андан ашык автор болгондо

5. Безопасность жизнедеятельности [Текст] : учебник / Л. А. Михайлов, В. П. Соломин, А. Л. Михайлов и др. ; под ред. Л. А. Михайлова. - СПб. : Питер, 2005. - 302 с. - ISBN 5-954 723-954-X.

Китептерди авторсуз аталышы боюнча жазуу:

6. Основы психологии : учебник [для вузов] / под ред. проф. И. Б. Ждановой и проф. А.А. Зайцековского. – 2-е изд., испр. перераб. - М.: Изд-во ОГМУП, 2006. – 980 с.

- **Көп томдуу басылмалар**

7. Двигатели внутреннего сгорания [Текст] : учебник : в 3 кн. Кн. 1 : Теория рабочих процессов / В. Н. Луканин, М. Г. Шатров, Т. Ю. Кричевская и др. ; под ред. В. Н. Луканина, М. Г. Шатрова. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : Высш. школа, 2005. - 479 с. - ISBN 5-06-004142-5.

- **Методикалык көрсөтмөлөр**

8. Веселов, Г. В. Экономика отрасли [Текст] : метод. указания к курс. работе "Расчет расходов по содержанию судна и эффективности инвестиций в транспортный флот в зависимости от условий перевозки" / Г. В. Веселов, В. И. Минеев ; Волж. гос. акад. водного транспорта. - Н. Новгород : ВГАВТ, 2006. - 36 с.

- **Конференциянын материалдары**

9. «Проблемы экологии» регион. науч.-практ. конф. (2006 ; Иваново). Материалы региональной научно-практической конференции «Проблемы экологии» 20-25 февр. 2006 г. / Ивановский технико-экономический ун-т. – Иваново: Изд-во ТПП, 2006. – 100 с.

- **Диссертациялар**

10. Оголихин, А. С. Разработка системы управления безопасностью на промышленном предприятии с учетом концепции приемлемого риска : дис. ... канд. техн. наук 05.26.01: защищена 12.01.04 / Александр Сергеевич Оголихин ; Южно-Уральск. гос. ун-т. – Челябинск, 2004. – 140 с.

- **Диссертациялардын авторефераттары**

11. Иванов, А. П. Диагностика системы управления безопасностью на промышленном предприятии : автореф. дис. ... канд. техн. наук (05.26.01) / Иванов Алексей Петрович ; Воронежский. гос. ун-т. – Воронеж, 2004. – 20 с.

- **Электрондук ресурстар**

12. Yandex [Электронный ресурс] : интерактив. учеб. – Электрон. дан. и прогр. – М. : МПром, 1999. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). – Загл. с экрана.

- **Ресурсы удаленного доступа**

13. Российский аналитический центр [Электронный ресурс] / Центр информ. технологий РАЦ ; ред. Измеров С. А. ; Web-мастер Иванов А. П. – Электрон. дан. – М. : Рос. аналит. центр, 2005. – Режим доступа : <http://rosanalitcentr.narod.ru>, свободный. – Загл. с экрана.

- **Жыйнактан алынган макала**

14. Ибрагимов, С. В. Оценка работы в условиях Севера / С. В. Ибрагимов, В. Р. Корзун, Л. И. Стасюк //Транспортные проблемы Сибирского региона: сб. науч. тр. ч.2 – Иркутск: ИрГУПС, 2005. – С. 67-68

- **Укуктук материалдар**

15. Конституция Российской Федерации [Текст]- М. Приор, 2001 - 32 с.

- **Нормативдик документтер**

16. Отчет о научно-исследовательской работе: структура и правила оформления [Текст]. : ГОСТ 7.32-2001. Введ. 2002-07-01. - Минск : Изд-во стандартов, 2001. - 16 с.

- **Патенттик документтер**

17. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК7 Н 04 В 1 / 38, Н 04J 13 / 00. Приемопередающее устройство [Текст] / Чугаева В. И. ; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-ислед. ин-т связи. - № 2000131736 / 09 ; за-явл. 18. 12. 00 ; опубл. 20. 08. 02, Бюл. № 23 (II ч.). - 3 с. : ил.

- **Сактоого берилген (депонированные) илимий иштер**

18. Социологическое исследование малых групп населения [Текст] / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. - М., 2002. - 110 с. - Библиогр. : с. 108 - 109. - Деп. в ВИНТИ 13. 06. 02, № 145432.

- **Илимий изилдөө иштери жөнүндө эсеп-кысап**

19. Проведение испытания теплотехнических свойств камеры КХС - 2 - 12-В3 : отчет о НИР (промежуточ.) / Всесоюзн. заочн. ин-т пищ. пром-ти (ВЗИПП) ; рук. В. М. Шавра. - М. , 1981. - 90 с. - ОЦО 1012Т3 ; № ГР 80057138. - Инв. № Б119699.

- **Картографиялык басылмалар**

20. Геодезия. Геодезическая карта полезных ископаемых [Карты] : геодезическая обстановка на 2 янв. 2004 г. / сост. и подгот. к изд. НПО "Геодезия" в 2004 г. ; гл. ред. А. А. Каргопольцева ; ред. О. Б. Петрова, А.К. Ломова ; рук. проекта А. С. Измеров. - 1 : 50 000 000. - М. : НПО "Геодезия", 2004. - 1 к. (3 л.)

- **Өндүрүштүк каталогдор**

21. Подъемник электрический промышленный ПП 122 А : листок-каталог : изготовитель Моск. з-д электр. изделий . - М., 2005. - 5 л.

5-тиркеме. Рефератты баалоо критерийи

Рефератты баалоо критерийлерин түзүүдө рефератка коюлуучу талаптарды колдонобуз. Реферет менен байланышкан студенттин ишмердүүлүгүн 6 бөлүмгө бөлүп алабыз. Ар бир бөлүмдү 5 критерий менен 1 баллдан баалайбыз. Натыйжада максималдык балл 30 балл болот.

1. Теманын актуалдуулугу, маселенин коюлушу, иш план

1)	Теманын актуалдуулугунун негизделиши		4)	Алынган жыйынтыктын жаңылыгы	
2)	Тема боюнча мурда аткарылган иштердин анализи		5)	Иш пландын рефераттын темасына туура келиши	
3)	Маселенин коюлушу			1-бөлүм б-ча балл:	

2. Изилдөөнүн максаттары, методдору жана маселелери

1)	Изилдөө максатынын коюлушу		4)	Маселелерди чечүүдө кандай татаал жагдайлар каралган?	
2)	Изилдөө үчүн кандай маселелер коюлган?		5)	Кандай инструменттер (Прикл. программ. пакети) колдонулган?	
3)	Изилдөө үчүн методдордун тандалышы			2-бөлүм б-ча балл:	

3. Мазмуну, структурасы, тиркемелер

1)	Ишти баяндоонун сапаты жана сабаттуулугу (орфографиялык, пунктуациялык, стилистикалык)		4)	Материалды баяндоонун удаалаштыгы	
----	--	--	----	-----------------------------------	--

2)	Теманын мазмун менен дал келиши		5)	Корутунду (теорема, лемма, натыйжа)	
3)	Тиркемелер (таблицаалар, диаграммалар, графиктер, сүрөттөр, схемалар)			3-бөлүм б-ча балл:	

4. Алынган жыйынтыктар жана алардын колдонулушу

1)	Алынган жыйынтыктардын тизмеги		4)	Жыйынтыктарды жалпылоо деңгээли	
2)	Жыйынтыкты мүнөздөөчү мисалдын болушу		5)	Жыйынтыктардын практикада колдонулушу	
3)	Алынган жыйынтыктардын далили			4-бөлүм б-ча балл:	

5. Дизайн, көлөм, адабият

1)	Иштин жасалгаланган деңгээлине (дизайн) берилген баа		4)	Акыркы 5 жылдагы адабияттар каралганбы?	
2)	Текстте адабияттарга жасалган шилтемелердин болушу		5)	Иштин көлөмүнө коюлган талаптардын аткарылышы	
3)	Адабияттардын ГОСТ боюнча жазылышы			5-бөлүм б-ча балл:	

6. Рефератты коргоо

1)	Ишти баяндоо деңгээли, сүйлөө речи, компетенттүүлүгү		4)	Тема боюнча билиминин толуктугу жана тереңдиги	
2)	Презентация, проектор, көргөзмө куралдардын болушу		5)	Кошумча суроолорго туура жооптордун берилиши	
3)	Иште алынган өзүнүн жыйынтыгын баяндай билиши			6-бөлүм б-ча балл:	

Жалпы балл: _____

ЗАМАНБАП ЭЛ АРАЛЫК УНИВЕРСИТЕТИ
ИНФОРМАТИКА КАФЕДРАСЫ

САБАКТАРГА ӨЗ АРА КАТЫШУУ БАРАКЧАСЫ

«__» «_____» 201 -ж. Ауд. _____ Пара _____ Сабакт.
башт. _____ бүтүшү _____

Лектор
(Предметник): _____

(аты, жөнү, кызматы)

Дисциплинанын
аталышы _____

Сабактын түрү _____ Окутуу тили _____ Группа

(лекц., практик., лаб.)

(кырг., орус)

Сабактын темасы:

Сабакты баалоо критерийлери

1. Сабактын уюштурулушу (ар бир пункт 0 дөн 5 баллга чейин бааланат)

1)	Ауд. сабакка даярдыгы (бор, трыпка, журнал)		4)	Окутуунун техн. каражат. колдон.	
2)	Уюштуруу моменти		5)	Сабактын план- конспектиси	
3)	Плакат, презентация (PowerPoint)			1-бөлүм б-ча орточо балл:	

2. Өтүлгөн сабакты кайталоо, жаңы теманын өтүлүшү жана бышыкталышы (ар бир пункт 0 дөн 5 баллга чейин бааланат)

1)	Сабактын максаты, кутулүүчү натыйжа		4)	Теманы бышыктоо	
2)	Өтүлгөн сабакты кайталоо		5)	Сабактын регламент. сакталышы	
3)	Жаңы теманын баяндалышы			2-бөлүм б-ча орточо балл:	

3. Инновациялык методдор, өндүрүш менен байланыш, калыптандырылуучу компетенциялар (ар бир пункт 0 дөн 5 баллга чейин бааланат)

1)	Инновациялык методдордун колдонулушу		4)	Окутуун. жыйынтыгы (результ.)	
2)	Практика (өндүрүш) менен байланыш		5)	Студенттердин активдүүлүгү	
3)	Калыптандырылуучу компетенциялар			3-бөлүм б-ча орточо балл:	

4. Сабакты өтүү технологиясы, системалуулугу, коммуникативдүүлүгү (ар бир пункт 0 дөн 5 баллга чейин бааланат)

1)	Сабактын актуалдаштырылышы		4)	Психологиялык атмосфера	
2)	Системалуулук, коммуникативдүүлүк		5)	Сабактын диалогдук мүнөзү	
3)	Окутуучунун сүйлөө речин			4-бөлүм б-ча орточо балл:	

5. Окутуучунун окуу-методикалык материалдары (ар бир пункт 0 дөн 5 баллга чейин бааланат)

1)	Жумушчу программа		4)	Интернет ресурстар	
2)	Силлабус		5)	Өз алдынча иштердин берилиши	
3)	Окуу-методикалык комплекс			5-бөлүм б-ча орточо балл:	

6. Сабакты жыйынтыктоо (ар бир пункт 0 дөн 5 баллга чейин бааланат)

1)	Сабактын регламентинин сакталышы		4)	Колдонулган адабияттар	
2)	Теманын силлабус менен дал келиши		5)	Сабактын жыйынтыкталышы	
3)	Күтүлүүчү натыйж. жыйынтыкка жетиши			6-бөлүм б-ча орточо балл:	
<i>Жалпы максималдык жыйынтык балл (max=30):</i>					

Эскертүү: *Жалпы максималдык жыйынтык балл – 30 (26-30 – «эң жакшы», 22-25 – «жакшы», 18-21 – «канааттандырарлык», 0-17 – «канааттандырарлык эмес»).*

7. Сабакка катышкан окутуучунун ой-пикирлери:

8. Сабакка катышкан окутуучунун колу:

(Ф.А.А.)

9. Лектордун (предметниктин) сын-пикирлер жана сунуштар менен тааныштыгы жана аларга карата ой-пикири:

10. Лектордун (предметниктин) колу:

(Ф.А.А.)